

THEMAGROEP FLEXIBEL OPLEIDEN

*Uitkomsten van de workshop op 11 november 2022 tijdens de Velon studiedag in Rotterdam.
Brigitte Klein Bog en Peter Lorist.*

Voorstelrondje

Brigitte heet iedereen namens de themagroep van harte welkom. Er zijn 14 deelnemers, waarvan er 12 als lerarenopleider werken in een hogeschool, 1 programmaleider samen opleiden is en 1 bij het Velon bureau werkt. Zij stellen zich kort voor. Uitgebreidere kennismaking en ieders betrokkenheid bij flexibel opleiden komt aan de orde in de subgroepen.

Inleiding

We starten met een korte stand van zaken door Brigitte en Peter: de themagroep Flexibel opleiden is gestart in 2021 en kent momenteel 10 leden. De themagroep richt zich op Velon leden die in de praktijk van partnerschappen (scholen en opleidingsinstituten) flexibel opleiden of daarin geïnteresseerd zijn. We bundelen onze informatie op onze [pagina](#) op de Velon website.

We organiseren regelmatig 'kampvuursessies', zoals tijdens het Velov/Velon congres in maart 2022, een online sessie op 29 september 2022, een workshop tijdens de Velon studiedag op 11 november 2022 in Rotterdam en tijdens het Velon congres op 13 en 14 maart in Zwolle waar we ons 'Manifest in wording' (zie onze [pagina](#)) willen presenteren.

Opbrengsten

Als belangrijk punt komt ook deze keer naar voren dat er behoefte is aan het onderling delen van ervaringen: elkaar tijdens werkbijeenkomsten inspireren met goede voorbeelden, opbrengsten delen, wat is een goede werkwijze en ook wat bleek juist niet een goede werkwijze te zijn.

In de drie subgroepen is dit in steekwoorden op post-its verwoord:

Groep 1

- Bij aanvang een portfolio met uitgebreid c.v.
- Valideren van ervaring: bewijsstuk; leerstofonafhankelijke opdracht / toets; gesprek.
- 2 dagdelen rooster:
 - o Deel A: beroepsvaardigheid.
 - o Deel B: vakvaardigheden / kennis.
- Student kiest op basis ervaring, kennis, vooropleiding, etc.
- Goede studieloopbaancoach essentieel: begeleiden bij eigen inschatting / overschatting / onderschatting van de student. Zorg dragen voor sociale binding.
- In principe volg je de vakken van je keuze met de toets die daar bij hoort. Kom je er achter dat je het toch weet, dan mag je dat in het begin nog aantonen en kun je switchen.

Groep 2

- Certificering als student bepaald niveau heeft gehaald – meest zuiver.
- Volgstelsysteem om te weten waar studenten staan.
- Belang van gesprek / persoonlijk contact, naast digitaal.
- Haalbaar voor grote groepen studenten?
- Waardevolle gesprekken met studenten over hun ervaringen en leerdoelen. Je leert studenten goed kennen.
- Hoe organiseer je gesprekken met studenten in een flexibele module?
- Studenten moeten leren leren -> meer geschikt voor deeltijd dan voltijd.

Groep 3

- Wat gaat goed:
 - o persona's.
 - o assessments
 - o Aantonen van leeruitkomsten, 4 maal per jaar middels portfolio (leeruitkomsten en succescriteria).
 - o Vrijstelling reguliere instroom -> leeruitkomsten aantonen.

- Wat kan beter:
 - o zelfregie en zelfstructuur.
 - o studenten begeleiden en coachen bij het structureren van het eigen studiep pad.
 - o begeleider heeft zicht op het totale programma: heeft de eindtermen (leeruitkomsten) in beeld.
 - o structuur van het programma op orde, b.v. de administratie.

Oplossing: leercoach. Flexibel opleiden vraagt om discipline.

In ontwikkeling: EVC-pilot (bewijslast ligt bij student).

Enkele andere punten die aan de orde kwamen in de groepen en/of het nagesprek:

- Er zijn vele wegen naar Rome: dé oplossing is er niet, afhankelijk van de situatie en de keuzes in een partnerschap wordt een passende aanpak ontwikkeld. Het delen van ervaringsverhalen met anderen helpt hierbij.
- Toetsen, en ook thematisch werken, geeft een gefragmenteerd beeld. Hoe schat een student in waar hij staat in een vakgebied, en wat er daarnaast nog nodig is? Taalvaardigheid kan blijken uit portfolio's.
- Er zijn grote verschillen in ontwikkeling, leren van en met elkaar werkt dan goed. Onderlinge binding tussen studenten is belangrijk in een opleiding. Hoe kun je daar voluit op blijven inzetten? De voltijdopleiding is vaak te schools voor zij-instromers, wat moeten opleiders kunnen bieden?
- Flexibilisering in studietempo is gemakkelijker dan flexibilisering in vakinhoud. Hoe valideer je werkervaring? Flexibel opleiden is wel leerweg-onafhankelijk, maar niet leerstof-onafhankelijk.
- De belangrijke rol van de examencommissies en hun landelijke samenwerking in LO-EX.
- Een 'studentvolgsysteem' is noodzakelijk om als opleider en leercoach goed te kunnen werken.
- Lerarenopleiders willen graag met flexibel opleiden aan de slag, maar hebben daar tijd voor nodig; het ontwikkelen van een kwalitatief goede opzet kan – met veel experimenten en tussenstapen – misschien wel 5 jaar duren, maar dan is het ook geborgd en staan de opleiders er voor.
- Flexibel opleiden wordt ontwikkeld in partnerschap tussen opleidingsinstituten en scholen.

Afronding

Het was een inspirerende bijeenkomst met mooie opbrengsten die in het manifest verwerkt gaan worden. De eerstvolgende bijeenkomst is tijdens het Velon congres op 13 en 14 maart 2023 in Zwolle. Daar presenteren we ons manifest en zetten de gesprekken voort.

Voor vragen, tips of overleg kun je Petra mailen via petra@noa-amsterdam.nl.

Bedankt voor jullie enthousiaste inbreng en mogelijk tot ziens tijdens het Velon congres.